

CAP PARTIT HA ACONSEGUIT LA MAJORIA ABSOLUTA

Una nova França política

Les darreres eleccions legislatives han deixat França en una situació de canvi profund. Trencar la dinàmica bipolaritzadora per construir un nou esquema polític on hi hagi una dreta conservadora, un centre liberal i una esquerra socialdemòcrata —model alemany— és l'objectiu de Mitterrand, pel qual treballa pas a pas, a fi de mantenir l'hegemonia del PS dins l'esquerra.

Antoni Reig

França està travessant un període de profundes transformacions polítiques, tal com han demostrat els resultats de les eleccions legislatives dels passats dies 5 i 12 de juny. La nova situació sorgida de les urnes ha obligat el president François Mitterrand a formar un govern minoritari socialista, dirigit per Michel Rocard, mentre continua la seva tàctica de petits passos vers els centristes en un procés que ha de conduir a la concreció política de l'obertura dels socialistes cap als centristes.

En primer lloc, hi ha dues consideracions prèvies a fer a l'hora de veure els resultats i conseqüències de les recents eleccions legislatives franceses. Primera, els sondejos i les previsions van fallar estrepitosament, i l'anunciada ona rosa o victòria aclaparadora dels socialistes no va produir-se. I segona, l'absència va batre rècords tant a la primera com a la segona volta electorals (34 per cent el dia 5 i 30 per cent el dia 12). En ambdues qüestions poden establir-se certs paral·lelismes amb les recents eleccions autonòmiques catalanes. A França una altra font del palau presidencial, en conversa privada, culpava el dia 13 els sondejos dels mals resultats electorals del Partit Socialista i deia que la situació era catastròfica perquè calia una majoria absoluta ni que fos d'un sol diputat.

Resultats sorprenents

A la primera volta electoral, el 5 de juny, ja es va

veure que les coses eren molt diferents del que s'havia previst i que no hi hauria ona rosa. La sorpresa va ser múltiple perquè el Front Nacional d'extrema dreta, liderat per Jean Marie Le Pen, se situava al mateix nivell que a les eleccions legislatives anteriors del 1986 amb el 9,6 per cent, lluny del 14,4 per cert de les eleccions presidencials del passat 24 d'abril, perquè el Partit Comunista deturava la seva constant davallada dels últims anys i amb l'11,3 per cent superava el resultat del 1986 (9,8 per cent) i, sobretot, es recuperava de la clatellada soferta a les recents presidencials (6,7 per cent), perquè el Partit Socialista i aliats, tot i guanyar respecte al 1986 (31,5 per cent), amb

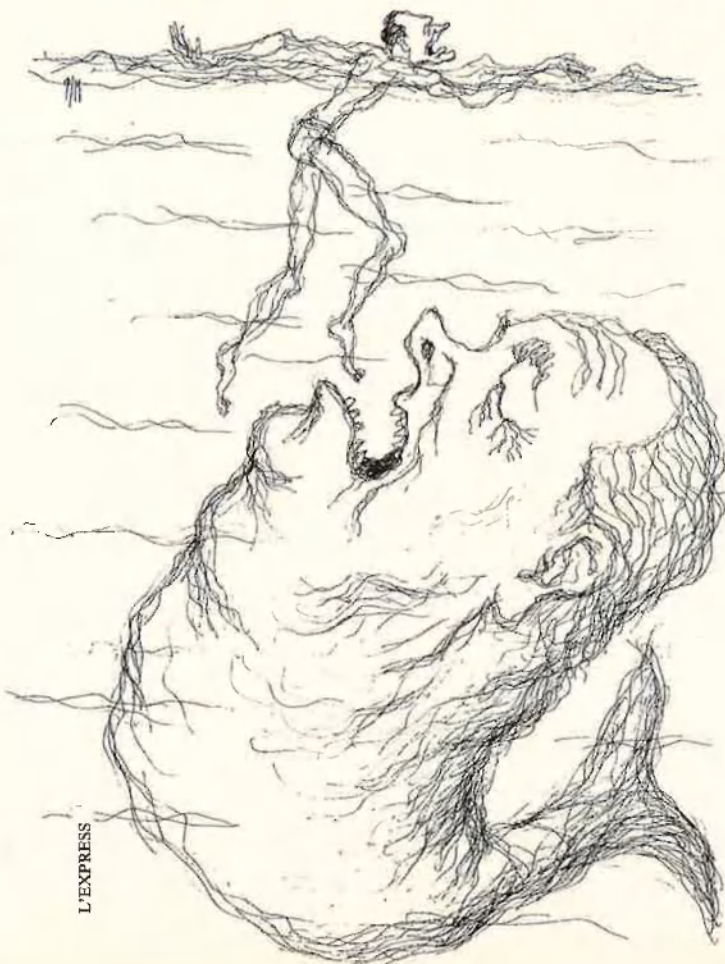
el 37,5 per cent quedava darrere de la coalició de dretes. Unió del Reagrupament i del Centre (URC, formada pel neogaullista RPR i la centrista-liberal UDF) que treia el 40,5 per cent (44,9 per cent el 1986). Així quedava clar que la victòria de Mitterrand no arrossegava darrere seu el PS, a diferència del 1981.

Novament, la dinàmica provocada pel sistema electoral francès provocava la divisió de França en dues meitats i l'enfrontament dels blocs dreta-esquerra. Per trencar a favor se l'equilibri sorgit de la primera volta uns i altres van efectuar aliances i desistiments de cara a la segona volta.

De l'ensopiment a l'escàndol de Marsella

La campanya, que havia estat ensopida i insulsa, adquiria de sobte un interès destacable ja que a partir dels resultats de la primera volta tot era possible. L'acord a què es va arribar al departament de Bouches-du-Rhône, on pertany Marsella, la segona ciutat de França, entre l'URC i el FN de desistiment mutu en favor del candidat millor situat va escalfar encara més la campanya. Les esquerres van aprofitar per denunciar l'entesa entre dreta i extrema dreta i les dretes van qualificar l'acord de local i li van treure importància. Per la seva part, PS i PC van pactar també un seguit de desistiments (retirada de candidats d'un partit en favor dels d'un altre partit).

Els resultats de la segona volta van acabar de donar la sorpresa en produir una situació inèdita a la Cinque-

na República, instaurada el 1958. El sistema electoral destinat a donar majories absolutes que permetin formar govern als guanyadors aquesta vegada va fallar i l'empat de la primera volta va reproduir-se a la segona. PS i URC van treure gairebé els mateixos escons (PS i aliats 276 i URC 271), sense assolir ningú la majoria absoluta de 289 diputats. Tot i el guany de 61 escons respecte al 1986, el PS va considerar-se derrotat mentre la dreta, que perdia la majoria absoluta aconseguida el 1986, es considerava guanyadora ja que ni s'havia produït l'ona rosa ni havia perdut la meitat dels seus escons, com preveïen els sondejos pre-electoralis.

Canvis a fons dins les dretes

Les transferències de vot de la primera a la segona volta entre comunistes i socialistes van funcionar bé, a l'igual que les dels votants lepenistes cap a la URC, però no a l'inrevés. El fet és que el FN queda convertit pràcticament en extraparlamentari i ha d'esperar a les eleccions municipals de l'any vinent per intentar aixecar el cap.

Un altre fet a destacar és que per primera vegada a la Cinquena República la centrista-liberal UDF té més diputats que el neogaullista RPR. I dins la UDF el centrista-democràtic CDS (Centre

Michel Rocard.

El Partit Comunista perdia vuit escons, i es quedava amb 27 i sense poder formar grup parlamentari (es necessita un mínim de trenta diputats), però sortia políticament reforçat i podia aspirar a fer d'àrbitre en el nou parlament, on ningú té majoria absoluta. La mateixa nit del 12 de juny, el secretari general del PCF, Georges Marchais, apareixia per televisió visiblement satisfet i ja posava condicions al nou govern encara per formar. En canvi, el Front Nacional era literalment escombrat i es quedava amb un únic diputat (n'havia tret 32 el 1986). Així quedava demostrat que l'acord de Marsella beneficiava l'URC i no salvava Le Pen del desastre.

dels Demòcrates Socials) està disposat a jugar el seu propi paper fins i tot posant en perill la mateixa existència de la UDF (coalició del CDS, el liberal Partit Republicà, el Partit Radical i el Partit Socialdemòcrata, més independents), formant un grup parlamentari propi (el CDS ha tret cinquanta diputats). És un pas que en un pròxim futur pot permetre a aquesta formació, a l'ex-primer ministre Raymond Barre i a l'ex-presidenta del Parlament Europeu Simone Veil, negociar una plataforma política comuna que constitueixi la concreció en formes de govern de l'obertura del PS vers el centre.

L'ex-president Giscard d'Estaing, que ha aprofitat aquestes eleccions per

Mitterrand, per l'esquema alemany.

a situar-se com a portaveu de la URC i líder de la UDF, s'oposa a la lenta marxa del CDS cap al PS perquè pot ser el final de la UDF i de les seves aspiracions polítiques. Per la seva part, el RPR, tocats encara per la derrota del seu líder, Jacques Chirac, a les eleccions presidencials, es debat entre les tendències oposades dels que volen retornar a les fonts del gaullisme, com l'ex-ministre de l'Interior Charles Pasqua, i els que preconitzen una confederació amb la UDF, com l'ex-ministre d'Economia i Finances Edouard Balladur.

Cap a un nou esquema polític

Tot plegat ha portat Rocard a formar un govern minoritari que espera tirar endavant els diferents projectes de llei comptant amb els suports puntuals d'uns o altres (comunistes o centristes) mentre madura la situació política que condueixi a l'obertura. L'objectiu d'aquest hàbil polític que és Mitterrand és trencar la dinàmica bipolaritzadora per constituir un nou esquema polític en què hi hagi una dreta conservadora, un centre liberal i una esquerra socialdemòcrata. És l'esquema existent a la República Federal Alemanya i el president francès hi treballa amb una tàctica de petites passes destinada a mantenir l'hegemonia dins l'esquerra del PS, reduir al màxim el PC, trencar el bloc de dretes per permetre el sorgiment d'un centre independent i situar el FN com a grup polític extraparlamentari. És una nova França política la que està intentant forjar Mitterrand. Té set anys per davant. □